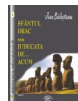
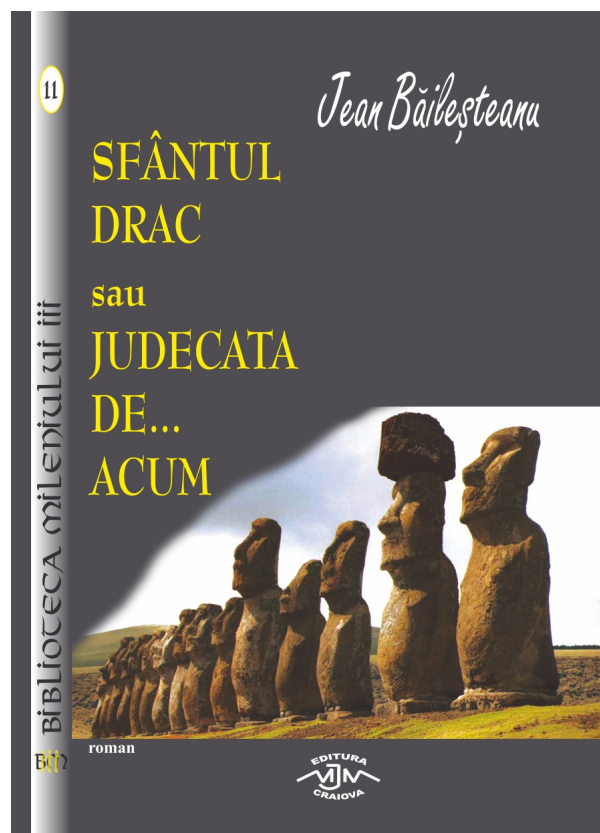

Sfântul drac sau judecata de... acum

roman, 202 pagini

Evaluare: Nu a fost evaluat încă?

Pre?

Pre?ul de vânzare 21,00 lei

Pre?ul de vânzare f?r? taxe 20,00 lei

Valoarea taxei 1,00 lei

[Pune o întrebare despre acest produs](#)

Descriere

DE LA POIANA LUI IOCAN LA VALEA DESN??UIULUI

Asist?m, la acest sfâr?it de mileniu, la unele discu?ii privind necesitatea ?i oportunitatea unor opere literare cu subiect din lumea ??r?neasc?. S-a afirmat chiar c? doar literatura de sorginte citadin? este singura care s? reprezinte în plan european spiritualitatea româneasc?. ??ranul român este v?zut, de unii citadini, nu ca depozitar al unor vectori morali ?i spirituali, ci ca un primitiv, care d?uneaz? imaginii României în lume.

El, ??ranul, n-ar mai exista din momentul când a fost deposedat de p?mânt, el devenind un simplu proletar agricol. Discu?ii hazardate, inutile, dup? opinia noastră?. În primul rând, o oper? literar? este viabil? nu prin subiectele tratate – citadin sau rural -, nu prin tematic?, ci prin valoarea ei în sine, prin realizarea ei estetic?. În al doilea rând, ??ranul român, care reprezint?, dup? Eminescu, singura clas? pozitiv?, a cunoscut o evolu?ie fireasc?, în pas cu evolu?ia societ??ii.

Jean B?ile?teanu debuteaz? editorial în 1975 cu volumul de povestiri Clopotul viselor, urmat de alte povestiri reunite sub titlul Dealul Lupului (1978), Pove?tile de fiecare zi (1982), Povestiri de pe Desn??ui (1988), precum ?i de romanele Drum în t?cere (în dou? volume ?i trei edi?ii, 1987, 1990 ?i 1997) ?i Goana (1989 ?i 2001). Romanul Geniul ?i închipuirea (1997 ?i 2003), rupe, oarecum, tematica sa, fiind o pertinent? abordare a creatorului de geniu, cu o pendulare dramatic? între aspira?ie ?i e?ec, între împlinire ?i ratare. În fond, zbulciumul firesc al oric?rui creator, nu numai de geniu.

Întro sincer? confesiune, Jean B?ile?teanu m?rturisea: "Am ales paginile silnicioase, de trud?, de care fug mul?i, ?i scriu o proz? a p?mântului, a brazdelor de tractor ?i a opincilor uitate într-un cui la ogeac ?i roase de molii", c?ci lumea satului este "o p?dure de mituri ?i simboluri, de adev?r ?i legend?, cântecul plin de tâlc". Frumoase vorbe ?i ele se pot constitui într-o profesiune de credin?? pe care a transfigurat-o în c?r?i. ?i în romanul de fa??, Sfântul drac sau Judecata de... acum, Jean B?ile?teanu surprinde muta?iile spectaculoase din sat; romanul este o completare a monografiei satului românesc, surprinzând prin capacitatea analitic?, prin autenticitatea unor personaje sucite, cum este acest Gligor, ("s?racul, are multe l?mpi stricate"), om care cunoa?te ?i realit??ile pu?c?riei ?i pentru a-?i petrece mai u?or traiul în deten?ie inventează fel ?i fel de întâmpl?ri, în care, evident, el este "eroul" care se "d? mare". Nu sunt ocolite nici realit??ile. Via?a în pu?c?rie e dur?, dar personajele retr?iesc via?a din civile. "A muncit altul mai mult decât el de când s-au f?cut colectivele?... A muncit în proasta, ca un nerod", zice B?din, continuând: "S? dai de diminea?a ?i pân? seara cu sapa pentru treizeci de procente, nici m?car o zi întreag?, trebuie s? fii nebun". Zvonul despre apropiata colectivizare îi însp?imânt?: "Cic? or s? ia la lume p?mântul, vitele, car, grap?, plug, s? nu mai fie nimic al t?u, s? te duci s? munce?ti cu ziua ca la boier... Doar cu bra?ele de munc?... Cine ?tie dac? o fi bine...", se tânguie Gligor. Sunt întreb?ri retorice, sau cum notează? prozatorul, "întrebarea lui fusese mai mult o mirare ?i pe undeva în el se zb?tea o und? de mândrie, mul?umirea aceea a ??ranului când aducea o veste recent? ?i e primul care o spune, nu i-o luase altul înainte".

Din una în alta, eroii ajung ?i la discu?ia despre femeie asupra c?reia b?rbatul are puteri depline, coercitive ("mujerul trebuie b?tat? numai în gur?, ca pe coas?") spre a fi "instruit?". Rela?ia b?rbat-femeie este atipic?: "omul e om ?i femeia e femeie", iar b?taia e dat? "c-un scop".

L?ud?ro?enia b?rbatului care se vrea autoritar ?i autoritatea lui ?i-o impune din cas?, cu "fomeia" sa.

Cotele revin ?i ele în discu?ie. Este o pagin? antologic?, demn? de luat în seam? de istorici: "Aveau nevoie de noi la cote, s?-i mai amân?m, s?-i mai trecem cu vederea, la împ?r?irea lucernei sfatului, c? dam p?mânt în dijm? la lume... Bobic? ?sta strângea cotele. Ce mai, porumbii se culeser? de mult. ?i ne pomenir?m într-o zi to?i ai sfatului cu Bobic? peste noi: ...b?, fi?i aten?i, chiaburul nu vrea s? dea cota! N-am ce s?-i fac... S?-mi dea-n cap ?i altceva nimic... Nu mai putui s? intru-n curte... C-a?a era, nu pl?tea, era dator la sfat ?i nu pl?tea, nu se achita de obliga?ie, îi tr?geai p?tura de pe pat, îi luai ?oalele din lad?, îl l?sa cu casa troac? pân?-?i pl?tea toate datorile. ?i porcul din cote?, ?i oaia din obor, ce mai, tot ce puteai s?-i iei, numai s?-l faci s? pl?teasc?... Nu pl?tea nici a?a, dup? un timp îi vindeai tot ?i-i t?iai chitan??, îi acopereai datorile. Mul?i n-aveau cu ce ?i r?mâneau s?raci. Cam to?i, când ie?eam în sat dup? cote, fugeau de-acas?, s? nu-i g?sim, dau drumul la câini ?i se pitulau prin gr?dini, prin câmp, în afara satului, pe unde apucau. Eu tocmai depusesem cerere atunci s? intru-n partid, de bucurie detesem ?i eu, ca orice om, de b?ut. Ba c? s? te zici, se ceart? am mai tras ?i atunci cu muma! C? altceva nu mai am de f?cut, ce-mi trebuie mie politic?, nu stau la locul meu potolit, dac? se schimb? timpurile, ce-i fac, s? stau pitulat prin cimitire ca Trifu lu' Ghioldor, s? nu dau decât noaptea pe-acas?, ca sticle?ii, c? se d?duse ?i ?sta cu legionarii, intrase ?i el în politic? îndemnat de popa Ghi??... De?i nu cu legionarii fusese, simpatizase ?i el ??r?ni?tii, din câte ?tiu eu, dar tot legionar îl f?ceau to?i... N-o curma muma c? ce-i fac eu dac? se schimb? timpurile, eu nu v?d cum se învârtesc de la an la an? S? m?-mpu?te? Sc?pai de pe front ?i s? fii împu?cat tocmai acum pe timp de pace, ca ?ia care au c?zut, ce zic eu, c-or s? stea a?a?".

??ranul ?tie s? se retrag? din istorie, vremurile îl oblig?. Cum cotele erau mai mari decât posibilit??ile reale, inventivul ??ran ?tie ce are de f?cut: "Când plecau prin sat ai prim?riei dup? cote, to?i, oamenii [oamenii fiind doar capii de familie, n.n.], femei, copii, b?trâni, tineri încauau peste tot, dau drumul la câini ?i se pitulau prin gr?dini, pe la vii, fugeau de-acas? ?i dac? nu aveau de pl?tit nimic, le era fric?, a?a se înv??aser?". Sunt ?i parveni?i în lumea satului. Unii se înscriu în partid spre a deveni privilegia?i: "c? nu bag? ei la pu?c?rie comuni?tii un membru de-al lor pentru un chiabur", omorât de "omul nou" pentru neachitarea cotelor impuse. "Da' o mai lu?m ?i pe partea ailalt?", cum notează? prozatorul, ?i ??ranul i?i blestem? soarta ?i-l invoc? pe Dumnezeu: "Doamne, ce blestem mi-ai dat în spinare, doamne!".

Din când în când oamenii mai ?i filosofează?. "Femeia, ?i b?rbatul, ?i mun?ii, ?i apele, ?i animalele, ?i p?s?rile, tot ce mi?c? ?i ce nu mi?c? a fost f?cut de Dumnezeu... Ce crezi tu c? e r?u în asta?" Chiar ?i a min?i nu este o îndeletnicire la îndemâna oricui, c?ci dac? min?i, "trebuie s? ai ?inere de minte bun?, astfel te dai de gol când nici nu te-a?tep?i". Bucata de p?mânt e p?strat? ?i p?zit? cu sfin?enie, ca singurul lucru care îi asigur? existen?a: "Unde s-a mai pomenit s?-?i vinzi tot p?mântul?" sau s?-l joci la c?r?i, c?ci "cine ?tia la vremea aia c? se schimb? regimul ?i-or s? vin? colectivele ?i la noi ca în Rusia?" Femeia care a fost în?elat? s?-?i pun? amprenta pe un act de vânzare a p?mântului, în?elat? chiar de propriul s?u fiu netrebnic, î?i caut? drepturile pe la prim?rie, jandarmi, notariat, tribunal, aidoma Vitoriei Lipan. Blestemul s?u parc?-i preluat din blestemele donatorilor unor c?r?i vechi asupra unor eventuali ho?i: "il dr?cuia, îl oc?ra cu ce nu mai avea, îl blestema s? i se usuce mâna cu care a f?cut actul, aflase, s?-i pice ?i s? r?mân? ciung o via??, ca M?t?uz al Linii, ?i ca al Z?velcanei, s? nu poat? s? bea o can? cu ap? pân? nu i-o da al?ii, copiii lui s? nu se uite la el ca la un câine, s? ?tie ?i el ce înseamn? fapta de copil împotriva p?rintelui care l-a f?cut ?i l-a îngrijit, a?a s? se poarte ?i ai lui cu el, cum m-am purtat eu cu ea, c? numai pomeni a ?tiut s? fac? la via?a lui, ie?i-i-ar prin suflet".

Nu-s uitate nici faptele sovieticilor veni?i în ?ar? ca "eliberatori": "dom'ne colonel, raportezi! Ast-noapte a trecut un corp de armat? rusesc prin Craiova spre frontul de vest ?i ne-au luat din cresc?torie ru?ii zece porci". Ca-n vestitul cuplet al lui Constantin T?nase!

Jean B?ile?teanu este un scriitor care st?pâne?te arta povestirii, reu?ind s? circumscrie un teritoriu epic propriu satului românesc, a?a cum au procedat ilu?trii s?i înainta?i sau contemporani: Liviu Rebreanu, Victor Papilian, Mihail Sadoveanu, Zaharia Stancu, Ion L?ncr?njan, N. Velea, ?t. B?nulescu, Marin Preda, Marin Sorescu, F?nu? Neagu, D.R. Popescu, Dinu S?raru, Marius Tupan etc.

"Ce este, în definitiv, un mare scriitor?" se întreab? acad. Eugen Simion în cartea citat?. "Între multele r?spunsuri posibile aleg unul: un mare prozator este acela care creează? o lume în a?a fel încât lumea s? fie verosimil? ?i, dup? o vreme, s? par? c? nu opera imit? lumea, ci invers: lumea realului imit? opera literar?" (op. cit., p. 124).

Îmi place s? cred c?, dup? o vreme, c?r?ile lui Jean B?ile?teanu, angajate în a explora cam... un veac de singur?tate, creează? o lume verosimil?, adevêrind c? "ve?nicia s-a n?scut la sat". Proximele sale c?r?i sper?m s? se înscrie în aceea?i not? a scriitorului realist care se respect?.

TUDOR NEDELCEA

Recenzii

Nu există încă recenzii pentru acest produs.